

HSN § 98**RS Remiss. Motion. Öppna en ungdomsmottagning på Hemse**

Ärendenummer: HSN 2024/426

Paragraf föregående instans: HSN-AU § 110

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att avslå motionen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Sara Lidqvist (KD) och Gisela Wood (L) yrkar i en motion att

- förutsättningarna för att inrätta en ungdomsmottagning på Hemse utreds.
- de samhällsekonomiska förutsättningarna för en ungdomsmottagning på Hemse utreds.
- tidpunkt för öppnandet av en ungdomsmottagning på Hemse föreslås.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har fått motionen skickad till sig på remiss från regionstyrelsen.

Ungdomsmottagningen är en mottagning för ungdomar upp till 23 år med låg tröskel, det vill säga att ingen fråga är för liten eller för stor för att söka sig dit. Att besöka ungdomsmottagningen kan vara den första kontakten en ungdom tar med hälso- och sjukvården på eget initiativ utan vårdnadshavare och kan därmed lägga en viktig grund för framtida vårdkontakter och upplevelser.

Idag finns det en ungdomsmottagning på Gotland och den finns i Visby. Grundbemanningen på ungdomsmottagningen i Visby utgörs av fem personer (två barnmorskor, en kurator, en sjuksköterska och en undersköterska). Tjänsteutrymmet har under 2024 varit utökat med en kuratorstjänst finansierad med statliga medel men då finansieringen för 2025 är osäker valde den medarbetaren att säga upp sig och slutade i augusti.

Statistiken visar att det främst är gymnasieungdomar som besöker ungdomsmottagningen och idag finns det endast gymnasieskolor i Visby. Under 2023 hade ungdomsmottagningen 3 938 besök fördelat på 1 603 individer, kvinnorna stod för 3 579 besök och männen 353 besök.

I Hemse finns en barnmorskemottagning som är samlokaliserad med vårdcentralen men med egen ingång. Enligt motionärerna skulle en ungdomsmottagning i Hemse med fördel kunna husera i de lokalerna de tider som barnmorskemottagningen inte använder lokalerna. Enligt ansvarig chef för barnmorskemottagningen och ungdomsmottagningen används lokalen och är inte ledig någon vardag. På barnmorskemottagningen finns 100 procent

tjänstetrymme för barnmorska och ungdomar är välkomna dit även om huvudmålgruppen är gravida. På barnmorskemottagningen utförs samma barnmorskeuppgifter som på ungdomsmottagningen. Barnmorskemottagning finns även i Slite och i Visby.

Ungdomsmottagningen är en av några få verksamheter inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen som inte är en lagstadgad verksamhet, men bedöms som mycket viktig. Dock har hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att göra stora besparingar och har inte möjlighet att prioritera en ökad ambitionsnivå i verksamheten.

Bedömning

Ur ett landsbygdsperspektiv är det viktigt att hela Gotlands befolkning har tillgång till hälso- och sjukvård på lika villkor. Idag finns det en ungdomsmottagning på Gotland och den finns i Visby där även majoriteten av ungdomsmottagningens besökare (gymnasieungdomar) befinner sig för skola.

Att förlägga verksamhet på landsbygden vissa dagar i veckan inom ramen för ordinarie verksamhet bedöms inte möjligt i dagsläget. Ungdomsmottagningen har uppsökande verksamhet i skolorna på landsbygden och det finns barnmorskemottagning både i Hemse och i Slite vilket tillgängliggör viss möjlighet för unga på ytterligare två orter förutom i Visby.

Ur ett ekonomiskt perspektiv har hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att göra stora besparingar och har inte möjlighet att prioritera en ökad ambitionsnivå i verksamheten. Därmed föreslår hälso- och sjukvårdsförvaltningen att motionen avslås.

Ärendets behandling under mötet

Yrkande

Ordföranden *Filip Reinbag (S)* yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Ordföranden finner bifall till yrkandet.

Protokollsanteckningar

Protokollsanteckning från *Eva Ablin (C)*

Centerpartiet anser att motionärerna lyfter en för landsbygderna viktig fråga. Ungdomsmottagning på fler orter än Visby är viktigt att utreda. Att det idag är främst gymnasieungdomar som besöker Ungdomsmottagningen kan ha andra orsaker än den ålder de befinner sig i, en annan orsak skulle kunna vara att alla gymnasieungdomar går i skolan i Visby, där Ungdomsmottagningen idag finns. Vi anser därför att det vore bra att utreda förutsättningarna för att inrätta en ungdomsmottagning på Hemse men också på norra Gotland. Med dagens ekonomiska läge ser vi dock inte att det är möjligt. Ett första steg skulle kunna vara ökat samverka mellan Skolhälsovården och Ungdomsmottagningen.

Protokollsanteckning från *Gisela Wood (L)* och *Anna Haack (KD)*

Motionen tar avstamp just i det faktum att det långa avståndet för högstadieelever på sudret gör tillgängligheten till ungdomsmottagningen sämre. I Hemse har både elever och personal på högstadieskolan uttryckt ett tydligt önskemål om en mer lättillgänglig ungdomsmottagning. De har också påpekat att den uppsökande verksamheten inte är tillräckligt omfattande och tillräckligt trygghetskapande, då det kan vara svårt för en ung person att våga ta kontakt när personal från ungdomsmottagningen besöker skolan under en specifik dag under högstadietiden och ger information i storgrupp.

En barnmorskemottagning har inte samma låga tröskel som en ungdomsmottagning, inte minst genom sitt namn, och därför behöver det finnas andra sätt att söka hjälp.

Idag sker den sexuella debuten vanligtvis redan i början av tonåren. Vid den låga åldern blir vikten av stöd och tidig insats extra viktigt och samtidigt är det ännu svårare att ta sig in till Visby. Väntar vi med att hjälpa de ungdomarna fram till dess de börjar gymnasiet är risken att det påverkar den psykiska hälsan överhängande.

Vi måste ta den psykiska ohälsan på Gotland på allvar och att skapa en ungdomsmottagning på Hemse är ett stort steg i ett förebyggande arbete.

Bakgrund HSN-AU § 110

Arbetsutskottet önskar att det till nämndens sammanträde tydligare i underlagen ska framgå det ekonomiska perspektivet då det är anledningen till att motionen föreslås avslås.

Eva Ablin (C) avstår från att delta i beslutet av ärendet.

Arbetsutskottets förslag till hälso- och sjukvårdsnämnden

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2024-10-09
Yttrande hälso- och sjukvårdsnämnden daterat 2024-10-22

Motion daterad 2024-04-25

Skickas till

Regionstyrelsen